

DIPLOMSKI RAD

TRŽIŠTE NOVCA, ORGANIZACIJA, INSTRUMENTI I CENA NOVCA

1. UVOD

Sintagma "tržište novca" označava skup određenih subjekata (banaka, finansijskih institucija, centralne banke) koji nude ili prodaju ili traži ne kupuju novčana sredstva po određenoj tržišnoj ceni (kamatnoj stopi) u određenom vremenu i prostoru unutar legalnih finansijskih tržišta.

Predmet: trgovanja i razmene na tržištu novca su ona finansijska sredstva koja *obavljaju platežnu i prometnu funkciju novca. Preciznije rečeno predmet trgovanja i razmene novca su novac u obliku gotovine, žiralni novac i kratkoročni vrednosni papiri. Drugim rečima predmet trgovanja su likvidna novčana sredstva.*

Tražeci razne mogućnosti zarade i optimalnu strukturu svoje imovine, mnogi građani i privredni subjekti koji imaju novac pokazuju spremnost da umesto držanja gotovog novca kao likvidnog finansijskog papira, drže druge nenovčane, nemonetarne ali još uvek likvidne finansijske papire koje mogu uvek pretvoriti u gotov novac bez značajnog gubitka u vrednosti ili uz neku zaradu. Papirni i metalni novac u rukama građana ili žiralni (depozitni) novac kojeg privredni subjekti imaju u bankama je najlikvidnije finansijsko sredstvo. Sam po sebi on ne donosi nikakav prinos, ako se ne investira ili prosleđuje drugim licima i pravnim subjektima. Pretvaranje novca u druge likvidne finansijske oblike predstavlja jedan oblik investiranja koje se obavlja na tržištu novca. Da bi se osiguralo brzo pretvaranje drugih likvidnih finansijskih papira u novac tj. u najlikvidniji finansijski papir, potrebno je ponovo organizovati susret držaoca i imaoca novca, koji su spremni da ga zamene drugim likvidnim papirom i držaoca drugih likvidnih papira kojima je potreban gotov novac. Taj susret ostvaruje se na tržištu novca.

Moderne definicije tržišta u užem smislu koje ovo tržište odvajaju od tržišta kapitala, sadrže samo one elemente koji su važni za ovo razlikovanje i povezivanje dvaju finansijskih tržišta. Oba zahteva zadovoljava sledeća definicija novčanog tržišta: *novčano tržište je bankovno tržište zajmova koje karakteriše: prvo, odsustvo rizika, drugo davanje, odnosno preuzimanje zajmova u većim iznosima i treće, davanje*

VISOKA POSLOVNA SKOLA ČAČAK

odnosno preuzimanje zajmova na kratak rok u trajanju od jednog dana do nekoliko meseci. Šira definicija novčanog tržišta u užem smislu obuhvata sve kratkoročne kreditne operacije nerizičnog karaktera. Ovde treba naglasiti da obični bankovni kredit, premda kratkoročan, ne može se smatrati kratkoročnom kreditnom operacijom na novčanom tržištu, jer kod njega postoji rizik. Kratkoročna kreditna operacija dobija nerizičan karakter na novčanom tržištu zahvaljujući kratkoročnim kreditnim instrumentima novčanog tržišta.

Uzroci formiranja novčanog tržišta u pojedinim tržišnim privredama su mnogobrojni. **Prvo** pojedine poslovne banke, preduzeća i druge finansijske institucije trebaju jedno novčano tržište na kojem mogu dobiti sredstva za održavanje svoje likvidnosti ili na kojem mogu plasirati svoje trenune viškove likvidnih novčanih sredstava. Dok jedne banke ili preduzeća dobivaju, druge banke ili preduzeća gube novčane fondove. Novčano tržište na kojem se nude viškovi i otklanjaju manjkovi novčanih sredstava služe kao "mehanizam" za uravnoteženja kratkoročne ponude i potražnje novca.

Drugi uzrok pojave novčanog tržišta jeste potreba centralne banke da pomoću svojih operacija na "otvorenom tržištu" reguliše količinu novca u opticaju.

Treći uzrok pojave ovog tržišta jeste potreba vlade i njenih agencija da preko ovih tržišta rešavaju problem neravnomernog priliva novčanih sredstava u budžet. Emitovanjem obveznica javnog duga vlada povećava svoj budžet i povlači jedan deo platežno sposobne potražnje sa tržišta novca. Emitiranjem i prodajom blagajničkih zapisa centralna banka regulira količinu novca u opticaju i veličinu platežno sposobne potražnje. Veličina ponude novca zavisi od politike centralne banke koja emitira novac.

Četvrti uzorak nalazi se u potrebi i želji ostalih privrednih subjekata da se uključuju u operacije na novčanom tržištu u skladu sa svojim preferencijama likvidnosti ili u skladu sa svojim špekulacijama. Svaki pojedinac i svaki privredni subjekat koji se vodi tržišnom logikom menja često strukturu svoje imovine u skladu sa svojim potrebama i poslovnim očekivanjima.

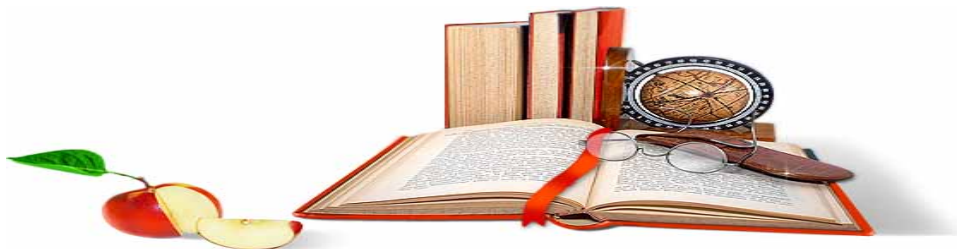
U najačim ekonomijama sveta vrednosni papiri posmatrani sa stanovišta privrednih subjekata, predstavljaju istinsku alternativu za držanje gotovog novca kod sebe. Pokretljivost raznih oblika novca veoma je velika na novčanom tržištu. Bitna osobina novčanog tržišta i tržišta kapitala je u tome što ona pripada u grupi tzv otvorenih tržišta gde pristup ponudi ili tražnji novca imaju svi privredni subjekti. Nasuprot tome nalazi se zatvoreno ili personalno kreditno tržište gde pristup kreditu imaju ne svi, već samo neki privredni subjekti na primer samo članovi tj, štediša određene banke i slično.

U periodu liberanog kapitalizma i u privredno razvijenim zemljama uloga i značaj novčanog tržišta, banaka, osiguravajućih zavoda i berzi posmatranih u njihovom svojstvu mesta na kojima se susreću ponuda i tražnja novčanih sredstava, pre svega se

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com